

Sprawozdanie Dyrekcyi

powiatowego gimnazjum
koedukacyjnego

TYPU KLASYCZNEGO Z RÓWNORZĘDNYMI
KLASAMI REALNEMI

Z PRAWEM PUBLICZNYM DLA KL. I—VII!

IM. JANA GÖTZA

ORAZ DOŚWIADCZALNI PEDAGOGICZNEJ

w BRZESKU

ZA ROK SZKOLNY 1918--19.

1. Sprawozdanie Dyrekcyi za rok szkolny 1918--19.
2. Z brzeskich doświadczeń wychowawczych, rocznik III.
praca zbiorowa — red. Kazimierz Missona.

(wychodzi osobno w druku.)

BRZESKO.
NAKŁADEM RADY POWIATOWEJ w BRZESKU.

1919.

Drukarnia Ch. Krautera w Brzesku.

Zarząd administracyjny gimnazjum.

Zarząd administracyjny gimnazjum sprawuje Sekcja szkoły średniej Wydziału Rady powiatowej w Brzesku.

W skład Sekcyi wchodzi: Jan Baron Götzt - Okocimski jako prezes, względnie jego zastępca Jan Stec, dr. Stanisław Wisłocki, Adam Marzec z ramienia Rady powiatowej, tudzież Władysław Kunce, Rudolf Maak, skarbnik, Kazimierz Missona, sekretarz, jako delegaci Towarzystwa popierającego gimnazjum powiatowe.

Skład Wydziału Tow. popierającego gimnazjum powiatowe im Jana Götza w Brzesku.

Jan baron Götzt - Okocimski, prezes Towarzystwa.

Dr. Stanisław Wisłocki, notaryusz i burmistrz miasta, zast. prez. Wit Jarzyna, naczelnik podatk. [sekretarz Wydz.]

Henoch Klapholz, właściciel realności.

Kunce Władysław, sekretarz sądowy (referent administracyjny.)

Maak Rudolf, oficyał podatk. i wł. realn. (skarbnik Wydz.)

Mayer Ryszard, kasjer browaru w Okocimiu.

Ks. Mazur Roman, kanonik.

Missona Kazimierz, dyrektor gimnazjum.

Stec Jan, wicemarszałek pow. i wł. realności.

Skornóg Paweł, radca skarbu, jako członkowie.

P a m i ę c i z m a r ł e g o .

† Śp. dr. Kazimierz Baltaziński, członek założyciel Tow. gimnazjum i długoletni gorliwy członek Zarządu tegoż, zmarł d. 18. sierpnia 1918. Cześć Jego pamięci!

RV. i kw
Spr 10.

Skład grona nauczycielskiego i zmiany.

1. Kazimierz Missona, kierownik gimnazjum, uczył niemieckiego w kl. VI, VII, VIII. logiki w kl. VII. psychologii w kl. VIII. francuskiego w kl. IV. i V. tyg. godz. 15.
(Urlop jako profesor VIII. rangi z gimnazjum w Jarosławiu, rozp. Rsk. z d. 12. sierp. 1918 L. 16413/IV.)
2. Ks. dr. Jan Czuj, katecheta gimnazjum, egzaminowany uczył religii w kl. I-VIII. w 16 godz. tyg. tudzież śpiewu w 4 godz. tyg.
3. Jan Gardziel, zastępca nauczyciela, uczył łaciny w kl. I. i III. historii w kl. I. i II. greki w kl. IV. polskiego w kl. IV. wychowania w kl. III. w 21 godz. tyg. Gospodarz kl. III. zawiadowca biblioteki polskiej.
4. Franciszek Kulisiewicz, zastępca nauczyciela, egzam. z gimnastyki uczył łaciny w kl. IV. V. i VII. greki w kl. V. niemieckiego w kl. V. i wychowania w kl. IV. w 21 godz. tyg. tudzież gimnastyki w 3 godz. tyg. Gospodarz kl. IV.
(Urlop z gimnazjum państwowego w Sanborze rozp. Rsk. z d. 26. wrześ. 1918. L. 23260 IV.)
5. Franciszek Kwak, prowizoryczny nauczyciel gimnazjum w Nowym Sączu, uczył matematyki w kl. IV. VII. VIII. i fizyki w kl. VIII. w 11 godz. tyg., od początku roku szk. do 1. grudnia 1918.
(Przydzielony do szkoły realnej w Tarnobrzegu.)
6. Andrzej Mazur, zastępca nauczyciela, uczył historii w kl. III-VIII. geografii w kl. II-VI. wychowania w kl. V. 24 godz. tyg. Gospodarz kl. V. zawiadowca zbiorów geograficznych.
7. Jan Moroz, zastępca nauczyciela, uczył matematyki w kl. IV-VIII, fizyki w kl. III. IV. VII. VIII. i wychowania w kl. VII. 24 godz. tyg. Gospodarz kl. VII, zawiadowca gabinetu fizycznego.
8. Czesław Nowicki, zastępca nauczyciela, uczył naturalnej w kl. I. II. V. VI, polskiego w kl. I. geografii w kl. I. matematyki w kl. I-III. i wychowania w kl. I. tyg. 23 godz. Go-

spodarz kl. I. zawiadowca gabinetu przyrodniczego.

9. Stefan Pikor, egzaminowany zastępca nauczyciela, uczył rysunków w kl. I-VIII geometrii wykreślnej w kl. V. polskiego w kl. II. i wychowania w kl. II. tyg. godz. 22. Gospodarz kl. II. zawiadowca gabinetu rysunkowego.

(Urlop z gimnazjum państwowego w Brodach, rozp. Rsk, z 12. sierp. 1918. L. 16413|IV.)

10. Jan Strojek, zastępca nauczyciela, uczył łaciny w kl. VI, VIII. greki w kl. VI. VII. VIII. w 20 godz. tyg. Gospodarz kl. VIII. zawiadowca biblioteki nauczycielskiej.

(Urlop z gimnazjum państwowego w Tarnopolu wzgl. Kraków-Podgórze rozp. Rsk, z d. 12. sierp. 1918. L. 16413|IV)

11. Sława Świtalska, zastępczyni nauczyciela, uczyła łaciny w kl. II. greki w kl. III. niemieckiego w kl. II-IV w 20 godz. tyg: tudzież robót kobiecych i gimnastyki dziewcząt w 4 godz. tyg.

12. Witold Zajączkowski, zastępca nauczyciela, uczył polskiego w kl. III i V-VIII, niemieckiego w kl. I. tyg. godz. 19 tudzież wychowania w kl. VI. Gospodarz klasy VI.

Pamięci zmarłych

— Sp. Aleksander Florkowski, nauczyciel gimnazjum naszego zmarł 29 sierpnia 1918 r. Utalentowany filolog cieszył się sympatią młodzieży, kolegów, rodziców, to też śmierć jego dotknęła boleśnie szersze sfery mieszkańców powiatu. Odszedł tuż przed ziszczeniem się pragnień ukończenia egzaminu i założenia ogniska domowego. Towarzyszyć mu będzie długo wdzięczność tych, którym czynił dobrze.

▲ było ich wielu. Cześć jego pamięci!

— Sp. Stanisław Nowak ucz. V. kl. zmarł skutkiem długiej choroby. Pozostawił pamięć dobrego ucznia i kolegi. R. i p.

Rozporządzenia władz.

Prawo publiczności na trzy lata 1918/19 19/20 i 2021 gimnazjum otrzymało rozp. Min. WR. i OP. z 30. kwietnia 1919 Dz. Nr. 3535|19 S II 2778|19, tudzież prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw, mających znaczenie państwowych.

Starania o upaństwowienie zakładu są w toku.

Nauka

Obowiązywał **plan nauki** gimnazjum klasycznego w kl. -VIII. gimnazjum realnego w kl. I-V Rysunki, gimnastyka, higieny, nauka o wychowaniu i życiu i śpiew były przedmiotami obowiązkowymi, tudzież roboty kobiece dla dziewcząt.

Nauka **śpiewu** jednogłosowego odbywała się we wszystkich klasach po 1 godz. tyg. Uczono pieśni narodowych, towarzyskich i kościelnych. Oznaczonej liczby pieśni młodzież uczyła się na pamięć.

Chór mieszany czterogłosowy liczył 16 członków Kierował ks. dr. Czuj.

Roboty kobiece obowiązywały wszystkie uczennice. Udzielała ich prof. Switalska dwa razy w tygodniu, po dwie godz. dla klas. I-III. i IV-VIII.

Nauczanie opierało się o dokładny rozkład materiału na tygodnie, który omawiano od czasu do czasu i zmieniano odpowiednio do warunków pracy. Podział godzin był ruchomy inny na zimę, inny na porę ciepłą.

Doświadczalnia pedagogiczna. Dla utrzymania gimnazjum na poziomie wzorowego. grono przedsięwzięło doświadczenia pedagogiczne i omawiało ich wyniki. Konferencyi odbyto 13 (oprócz klasowych), na każdą zaś była przygotowana rozprawka z bieżących zagadnień wychowawczych. Z ważniejszych wymieniamy:

K. Missona: Zmiany w programie naszej szkoły w b. r.

Nowicki: Nowy materiał uczniowski, w kl. I.

Gospodarze klas: Stancje uczniowskie

K. Missona: Z psychologii uczennic (2 ref.)

Grono: Sprawa wychowania.

Lekcje praktyczne i hospitacyjne odbywały się stale, według grup przedmiotów. Celem ich było utrzymanie grona na poziomie postępowej dydaktyki. Było ich 10.

Dla umożliwienia gronu poznania życia i potrzeb młodzieży młodzież odpowiadała na następujące **kwestyonariusze**:

„Moja stancja“ ucz. kl. I.

„Betleem Polskie“ uczniowie, którzy nie brali udziału w grze.

„Wycieczka do Wieliczki.“

„Uczennice w szkole“ uczennice klas wyższych.

„My a uczniowie w nauce i życiu“ j. w.

„My a uczennice w szkole“ uczniowie klas wyższych.

„Rozruchy w Brzesku“ wszyscy uczniowie.

Pomoc w nauce dla młodzieży słabszej. Nadzorowaliśmy i kierowali instytucją korepetytorów.

Zbiory naukowe Uzupelniono w dziale bibliotecznym, zakupując książek do biblioteki nauczycielskiej 30 do uczniowskiej 70 map 4 albumów 5 a w dziale przyrodniczym 20 sztuk.

Otrzymaliśmy **dary** w książkach od śp. Stanisława Nowaka, P. T. ks. dr. Jana Czują, Franciszka Missony, Maryi Surowieckiej, za co serdecznie dziękujemy,

Rocznik III. „Z brzeskich doświadczeń wychowawczych“ ukazuje się w druku podczas wakacji.

Wychowanie.

a) cielesne.

Szkoła dbała w pierwszym rzędzie o wychowanie cielesne młodzieży. Starano się o usunięcie przeciążenia umysłowego, mającego źródło w przeładowanym przedmiotami planie naukowym i o zdrowotne warunki nauki życia i nauki młodzieży w szkole i poza szkołą. Gospodarze klas nadzorowali szczególnie **stancyi** uczniowskich i zdawali sprawę ze swoich spostrzeżeń na konferencjach.

Ćwiczenia gimnastyczne odbywały się dla wszystkich w pogodne dni, tak w cieplej jak zimnej porze, na boisku szkolnym, pół godziny codziennie. Kierował gimnastyką uczniów prof. Kuliewicz, Przewodnikami byli: Szolc VIII. Skrzyński VIII. Mlechno VI.

Gimnastykę uczennie prowadziła prof. Switalska.

Lekcyi na wolnem powietrzu przeprowadzono 2.

Przeprowadzono je w parku okocimskim dla wszystkich klas równocześnie. Za użyczenie parku ku temu celowi składamy podziękowanie J. W. P. Baronowi Janowi Götzowi-Okocimskiemu.

Na **przerwach** młodzież korzystała z dużego boiska, użyczonego młodzieży przez W. P. Baltazińską, za co Jej wyrażamy serdeczne dzięki.

Nauka w zimie rozpoczynała się o 1|2 9.

Wycieczki odbywały się w porze letniej obowiązkowo, stale co soboty, na pół dnia. Większa całodzienna odbyła się do kopalni w Wieliczce.

Do **łazni** okocimskiej uczęszczali uczniowie obowiązkowo raz w miesiącu. Za użyczenie jej jesteśmy zobowiązani J. W. P. Baronowi J. Götzowi-Okocimskiemu.

Nauka higieny, obowiązkowo dla wszystkich klas, odbywała się w porze zimowej w dwóch kursach po 1 g. dla kl. I-III i IV-VIII. Prowadził prof. Kulisiewicz.

Harcerstwo zorganizował na nowo prof. Kulisiewicz. Składało się z 1 drużyny i liczyło 32 członków. Przewodnikiem był Ulatowski VII.

b) religijne.

Kółko **Sodalicyi** Maryańskiej, istniejące drugi rok, pozostało pod kierownictwem moderatora ks. dra. Jana Czuja. Odbywało zebrania raz w miesiącu, na których wygłoszono 12 referatów. Biblioteczka Kółka liczy 65 dzieł.

Zarząd stanowili: W sekcji męskiej (29 czł.) Ulatowski VII. prefekt, Florkowski VI. sekretarz, wiceprefekt Scholz VIII. W sekcji żeńskiej (czł. 23) Sumarówna VI. prezydentka, Skornóżanka M. VII. sekretarka, skarbniczka Mayerówna VI, Münchówna V. bibliotekarka.

c) towarzyskie i życiowe.

Już czwarty rok zajmujemy się osobliwie działem **wychowania młodzieży**. Wprowadziliśmy dla kl. niższych **naukę o wychowaniu**, dla wyższych **naukę o życiu**, do której włączyliśmy w r. b. dział pouczeń o budującej się Polsce. Na tę naukę przeznaczaliśmy dla każdej klasy 1 godzinę tygodniowo. Plan podano w II. roczniku „Z brzeskich doświadczeń wychowawczych.“

Oprócz tego odbywały się co pewien czas **zebrania** całego zakładu, na których kierownik omawiał z młodzieżą kwestye porządku i organizacyi w zakładzie (5 razy z uczniami, 3 razy z uczennicami.)

Dla zaznajomienia uczniów praktycznie z formami pożycia towarzyskiego urządziliśmy **kurs tańców** w gimnazyum. Udziela nauki prof. Kulisiewicz. Dwie zabawy taneczne i opłatek gimnazjalny urządziła gmina szkolna.

d) społeczne.

Samorząd szkolny, istniejący we wszystkich klasach już czwarty rok, przygotowywał młodzież do spełnienia oczekujących jej zadań życiowych.

Gminą szkolną opiekował się kurator jej prof. Andrzej Mazur. Dzieliła się na: a) Zarząd gminy (I-VIII. kl.) b) Sąd koleżański (IV-VIII.) c) Kasę koleżańską, d) Czytelnię.

Zarząd: Marszałek Skrzyński VIII, potem Marzec VII, potem Michno VI, potem Florkowski VI. (zast) Naczelnicy: Ulatowski VII Florkowski VI. Żurek V. Chrzan IV, Białka III. Młynek II. Chrzan T. I. — Posiedzeń 10.

Stan Kasy z pocz. r. 107 K. 60 h. obrót 546 K. 58 h
pozostałość kasowa 90 K, 24 h,

Staraniem gminy sprawiono pięknego orła polskiego do auli, celem upamiętnienia oswobodzenia Polski i użyczono 6 uczniom na pokrycie kosztów wycieczki do Wieliczki 60 kor.

Chorążym gimnazjalnym był Żurek V.

Skład **sądu** koleżańskiego: Kubala VIII, przew. Scholz VIII, zast. przew. Łowczowski W. prokurator: Kubala VII. Michno VI. Sochański V. Kural IV. członkowie.

Kasa oszczędności posiada gotówki 105 K. 46 h, na książeczce w Tow. zaliczkowem. Nie rozwinęła się wybitniej.

Czytelnia istniejąca 4-ty rok pielęgnowała w porze zimne życie umysłowe i towarzyskie w zakładzie. Posiadała 6 czasopism (wydatek 287 K.) i własną biblioteczkę, złożoną z dzieł i albumów.

Obrót 752 K. 10 h. pozostałość 13 K. 30 h.

Zarząd: przewodniczący Dąbrowa VII, później Florkowski VI. Münchówna V. ponadto delegaci klasowi: Frodymówna I. Florkowski II. Chrząszczówna III. Korytowska IV. Münchówna V. Fijpkiewiczówna VI. Skornóżanka M. VII.

Czytelnia była otwartą także w czasie ubiegłych wakacyi co wtorku. Wygłoszono wykłady i wypożyczano książki z biblioteki szkolnej. Zarządzał wówczas kierownik.

Kółka naukowe nie rozwinęły się w b r., z powodu odejścia do wojska młodzieży klas wyższych.

Młodzież uczestniczyła wraz z gronem profesorskim w **wieczach narodowych** a mianowicie śląskim, gdańskim, lwowskim, 3, Maja ze względu na ich uspołeczniający charakter. Poza

tem dała koncert we wsi Jadownikach i Górnym Okocimiu, celem obudzenia poczucia narodowego w tych miejscowościach, tudzież 2 koncerty dla poborowych z Królestwa. Dochód przypadł czytelnikom ludowym.

Wykłady z chwili ubiegłej miały na celu zaznajomienie młodzieży z polskimi walkami i przeżyciami. Wygłosili je łaskawie w gimnazjum:

p. Jasiewicz: **Moje przeżycia w walkach pod Kaniowem.**

p. d. Górniewicz: **Rosya i jej mieszkańcy.**

„ **W miastach rosyjskich.**

„ **W niewoli rosyjskiej.**

p. prof. Mazur **Traktat pokojowy z r. 1919.**

p. dr A. Kuliński **Z okupacji ukraińskiej.**

Na **pożyczkę polską** młodzież złożyła 10.848 kor. tylko katolicy.

e) artystyczne.

Występy: Gimnazjum urządziło szereg obchodów ku upamiętnieniu znamienitych zdarzeń w życiu narodowym i dla rozbudzenia życia kulturalnego w swoim gronie. Odbyły się tedy:

Poranek listopadowy 30 list.

Wieczór styczniowy, na którym odegrano „Betleem Polskie“ Rydła trzykrotnie. Część wokalną przygotował ks. dr Jan Czuj; muzykę: ks. dr. Czuj, prof. Gardziel, prof. Nowicki, małowidło kulis prof. Pikor, tańce prof. Kulisiewicz, stronę techniczną kierownik; kasa prof. Mazur, prof. Moroz.

Uroczystość ku czci Kościuszki 25. marca na, której odegrano 1 akt z „Kościuszki pod Racławicami.“

Festyn młodzieży gimnazjalnej 25. czerwca, na którym młodzież odegrała „Krakowskie wesele studenckie“ K. Missony. Tańce przygotował prof. Kulisiewicz.

Wystawa rysunków odbyła się w dniach 22-24. czerwca, staraniem prof. Pikora a z pomocą młodzieży. Na wyszczególnienie zasługują: rysunek z wyobraźni, ilustracye życia szkolnego, herby wszystkich ziem polskich, tudzież portrety Hallera, Paderewskiego, Piłsudskiego i Wilsona, prace Zielińskiej ucz. kl. III.

Wystawa albumu, ilustrującego wiersz „Volat puer,“ wystawa widoków Warszawy i wystawa widoków Rosyi odbyły się staraniem kierownika.

Napisy do album sporządził prof. Pikor oraz zajął się zestawieniem jego. Album, jako pamiątkę pedagogiczną, ofiarowano opiekunowi zakładu J. W. P. Rady Stanisławowi Rzepińskiemu, ku upamiętnieniu pierwszego roku w wolnej Polsce.

Muzyka mandolinowa pozostawała zrazu pod kierownictwem p. Stanisława Zabdera, potem prof. Nowickiego. Liczyła 10 członków.

Muzykę skrzypcową wprowadził i kierował prof. Nowicki. Liczyła 8 członków na I. a 3 na II. kursie.

Młodzież sprawiła z dochodów wieczorkowych fortepian. Przyczynił się do jego zakupu gorliwy opiekun zakładu W. P. Władysław Kunce, sędzia powiatowy, datkiem 200 kor. co dyrekcja z wdzięcznością podnosi. Oprócz tego zakład posiada bas, altówkę a założył biblioteczkę muzyczną (10 sztuk).

f) kierunek praktyczny.

W istniejącym czwartym roku **ogródka szkolnym** młodzież pracowała krótko z powodu pory deszczowej i przykrości, jakich doznała w robocie od szeregu zabobonnych kumoszek. Praca odbyła się jednak obowiązkowo, kolejno klasami.

Hodowię kwiatów uczennice uprawiały stale we wszystkich klasach, upiększając roślinami doniczkowymi okna swoich sal szkolnych. Kierował w kl. I. prof. Nowicki.

Roboty kobiece w kierunku ściśle praktycznym, zastosowanym do potrzeb w czasie wojny, obowiązywały wszystkie uczennice. Istniały dwa kursy I-III i IV-VIII kl. po dwie godziny tygodniowo. Kierowała prof. Switalska.

Warsztat szkolny, znajdujący się w gimnazjum, posiadał sprzęt i narzędzia stolarskie. Na roboty dobrowolne uczęszczało 10 uczniów pod kierownictwem Skrobotowicza z kl. VI. i Kachnikiewicza z kl. III.

Uczniowie sporządzili sprzęty potrzebne szkole, jako to drzwi, wycieraczkę, pulpity, szaragi, oparcia do ławek, podstawki pod książki i t. p. Poza tem wykonywali pracę ręczną, dotyczącą porządków szkolnych.

Urządzeniem **sceny** i malowaniem kulis na przedstawienia szkolne młodzież zajmowała się pod kierownictwem prof. Pikora.

Model obozu rzymskiego rozmiarów 1 m² młodzież IV. kl. sporządziła pod kierunkiem prof. Kulisiewicza.

Przyrzędy do nauki geometrii ofiarowali Kuchta i Locher z I. kl. Jaworski, Hujar, Godlewski, Bojkowski, Locher. z II. kl.

Sklep gimnazjalny, istniejący czwarty rok, rozwinął kurator prof. Kulisiewicz.

Pozostałość z ubiegłego roku	218 K.
Obrót kasowy w b. r.	5839·72 K.
Wzrost	804·90 K.
Wartość inwentarza z gotówką.	1024·90 K.
Udziały młodzieży wynoszą . . .	124 K.

Sprzedawano przybory szkolne, galanterię studencką, trykoty, nici. Uczniowie wzgl. uczennice pełniły obowiązki kolejno przez przeciąg tygodnia, zaprawiając się do pracy handlowej. Kurator urządził od czasu do czasu osobne **wykłady handlowe** dla sprzedawców.

Herbaciarnię prowadziła w porze zimowej Fr. Crząszczówna III. kl.

f) **Muzeum wojenne.**

Istniejące 4-ty rok „Muzeum wojenne“ składające się z darów uczniów rodziców i publiczności pomieszczono w dwóch specjalnych szafach. Liczy kilkaset sztuk. Zbiorami zajmował się kierownik, który niniejszem składa podziękowanie Sz. Ofiarodawcom. Związek „Muzeum powiatowego“ już stworzyliśmy.

g) **Moralność w praktyce**

Młodzież złożyła 300 kor. na głodnych uczniów we Lwowie i 100 kor jako dar narodowy na 3. Maja dla T. S. L.

Pomoc koleżańska.

Pomoc koleżańska pozostawała w r. b. pod opieką i kierownictwem ks. dra Czuja.

Uczniowie składali obowiązkowo co miesiąc 10 hał. ściągane przez naczelników klasowych, a poza tem wpływały datki dobrowolnie od ofiarodawców.

Pozostałość z ub. roku . . .	152 K 34 h
Składki w b. r.	257 K 80 h
Razem dochód . .	410 K 14 h

wydatki . . . . . 268 K 20 h

Pozostaje w kasie 141 K 94 h

Pomoc koleżañska wypożyczała uczniom niezamożnym za drobną opłatą **podręczniki** naukowe i pośredniczyła w sprzedaży książek. Zakupiono nowych książek za 54 K. 70 h.

Udzielono **zapomogi 3** uczniom po 27 K. 00 h. i 126 K.

Zorganizowano na całą zimę **Herbaciarnię** dla uczniów przychodzących z daleka i rozdzielano im bezpłatnie herbatę

Pomoc koleżañska łącznie z gminą zajęła się pod koniec roku **wykupnem książek** od uczniów, celem zatrzymania ich w zakładzie dla następców, jakoteż pośredniczyła w sprzedaży książek między uczniami klas wyższych i niższych.

Zapomogi dla uczniów najbiedniejszych udzielił na ręce dyrekcji z funduszów rządowych JWP. Starosta Stanisław Chyliński w kwocie 500 K. Dyrekcya składa Mu niniejszem, imieniem młodzieży, serdeczne podziękowanie za pamięć i życzliwość.

O **naftę** starał się dla młodzieży ks. dr. Czuj.

Sprawa bursy im. Rossknechta, na którą istnieje fundusz 8000 K., złożony w Radzie powiatowej, zostaje do załatwienia w następnym roku.

Stypendya z nadwyżek skarbowych pobierali Locher H. I. Nowosielski VII.

Kronika szkolna.

Kronika b. r. wykazuje szereg zdarzeń, łączących się z odzyskaniem wolnej ojczyzny.

15. paźdz. Uroczystość miejska ku upamiętnieniu ogłoszenia niepodległości Polski przez Radę Regencyjną w d. 7. paźdz. 1918. Zebranie młodzieży na dziedzińcu. Przemówienie kierownika o idei polskiej. Nabożeństwo celebrował ks. kan. Mazur. Kazanie wygłosił ks. dr. Czuj. Śpiewała młodzież. Potem pochód do Sokoła, gdzie nastąpiły przemówienia

Gmina szkolna odbyła uroczyste posiedzenie i ofiarowała gimnazyum orła polskiego ku uczczeniu tej radosnej chwili.

5. list. Uroczyste ślubowanie posłuszeństwa dla Rady Regencyjnej w sali Rady powiatowej, z okazji usunięcia władz austriackich z Galicyi, na ręce prezesa b. Götza-Okocimskiego, członka Pol. Komisji likwidacyjnej. Imieniem grona przemawiał dyr. Missona, imieniem młodzieży, zebranej przed budynkiem, uczeń Zię-

ba, VIII. kl.

8 listopada starsza młodzież zaciąga się do dobrowolnej służby we wojsku polskiem, zrazu bawi w Okocimiu, potem rozdzielona do odpowiednich formacji wojskowych. Klasa VIII. przestała istnieć; stworzono ją ponownie dopiero po Wielkiej Nocy.

12. listopada rozruchy bolszewickie w Brzesku. Stan oblężenia, sądy doraźne.

1 — 23 listopada prof. Pikor i prof. Świtalska zajęci przez okupację ukraińską we Lwowie.

27. stycznia. Wybory do I. Sejmu Polskiego

9. lutego Otwarcie Sejmu.

14—17. kwiet. Grono nauczycielskie gimnazjum uczestniczy w Zjeździe nauczycielskim całej Polski przez delegatów K. Missonę, J. Strojka i A. Mazura.

24. czerwca odbył się egzamin dojrzałości 28. czerwca w nocy. Pożar dachu części budynku, szczęśliwie zlokalizowany.

Osobną **kronikę szkolną** prowadzą uczniowie kolejno. Zapisują się w niej każdy wybitniejszy wypadek z życia zakładu. W b. r. skończyliśmy 4-ty rocznik.

Uczestnicy wojny.

(C. d. sprawozd. z r. 1917|18)

Wstąpili po 1. listopada 1919.

III. kl. Kruszyna IV. Rogoziński V. Matusik VI. Chrzęszcz, Koperny, Migdał, Warzecha, Scherauz. VII. Bernadzikowski, Dyla, Kaźmierczyk Bł. Knauer, Kubala L. Jakubowski, Dąbrowa, Prostak, Missona K., Sternowski.

VIII. Kubala S., Makarewicz Bol., Makarewicz Wł., Łowczowski W., Skrzyński, (chorąży) Zięba (chorąży), ob. j ranni.—Z niewoli powrócili Szolc, Zajączkowski.

Służył dalej Serwin J.

Grono a społeczeństwo.

Stosownie do rozwijających się wypadków w życiu narodowym, grono nie ograniczyło się na styczności z domem rodzicielskim, lecz rozwinęło swoją działalność na szerszą skalę. Przyczyniło się do założenia w mieście powiatowej Organizacji Obrony narodowej,

której przewodniczącym był kierownik zakładu, a która starała się o podźwignięcie miasta i powiatu pod względem narodowym i oświatowym, Sekcją oświatową OON. kierował prof. Mazur.

Wykaz książek na r. szk. 1918/19.

(wydania najnowsze)

I. KLASA.

Wielki katechizm. Lewicki. Początki języka łać. Konarski. Zwięzła gram. pol. Reiter. Czytania pol. dla kl. I. Zagajewski. Książka niem dla I. kl. Benoni Tatomir. Krótki rys. geografii, oprac. Wierzbicki. Gebert i Gebertowa. Opowiadania z dziejów ojcz. Kranz. Arytmetyka na kl. I. Geometrya pog. na I. kl. Nusbaum-Wiśniowski. Wiadomości z zoologii dla niż. kl. I. Botanika szkolna na kl. niż.

II. KLASA.

Wielki katechizm. Samolewicz. Zwięzła gram. jęz. łać. Lewicki. Łacina dla kl. II. Małecki. Gramatyka języka pol. Reiter. Czytania pol. na kl. II. German, Petelenz, Gajczak. Ćwiczenia niem. dla kl. II. Siwak. Geografia dla kl. II. i III. Semkowicz. Opowiadania z dziejów I. Kranz. Arytmetyka na kl. II. Kranz. Geometrya pogl. na II. kl. Nusbaum-Wiśniowski. wiadomości z zoologii dla niż. kl. Rostafiński Botanika dla kl. niż.

III. KLASA.

Ks. Jougan. Liturgika. Wyd. 4. Ks. Dąbrowski. Historia starego zak. Samolewicz i Sołtysik. Gramatyka łać. Cz. II. Próchnicki. Ćwiczenia łać. dla kl. III. Kłak. Cornelius Nepos Żywoty. Ćwikliński. Gram. grecka. Winkowski, Taborski, Pasowicz. Ćwicz. greckie Małecki. Gram. pol. Reiter. Czytania pol. III. German, Petelenz, Gajczak. Ćwicz. niem. dla kl. III. Jahner. Deutsche Gram Siwak Geografia dla kl. II. i III. Frank. Arytmetyka na kl. III. Żłobicki. Wiadomości z fizyki dla niż. kl.

IV. KLASA.

Ks. Dąbrowski Historia nowego zak. Samolewicz, Sołtysik Gram. łać. Część II. Próchnicki. Ćwicz. łać. dla kl. IV. Caesar de bello

Gallico, wyd. Terlikowski, Ćwikliński. Gram. grecka. Winkowski-Taborski. Ćwicz. greckie dla kl. III. i IV. Węcowski. Książka franc. Cz. I. Małecki. Gram. pol. Próchnicki i Wojciechowski. Wypisy pol. IV. German, Petelenz, Gajczak, Ćwicz. niem. Jahner. Deutsche Gram. Zakrzewski. Historia pow. I. Miłułowicz. Podręcznik arytmetyki dla kl. IV. Łomnicki. Geometria. Cz. I. i II. dla IV. i V. kl. Fizyka: Jak w kl. III.

V. KLASA.

Sieniatycki. Ogólna dogmatyka. Gram. łąć, jak w kl. IV. Sinko. Wiązanka wierszy Owidyusza, Livii ab urbe condita, lib I. II. XXI. XXII. Wyd. Majchrowicz. Gram. grecka jak IV. kl. Fiderer. Chrestomatya z Xenofonta. Homera Iliada. Cz. I. Scheindler-Sołtysik; Próchnicki i Wojciechowski. Wypisy pol. dla kl. V. Ippold i Stylo. Deutsches Lesebuch I. Pawłowski. Geografia dla kl. wyż. Zakrzewski. Historia pow. I. i II. Miłułowicz. Podręcznik arytmetyki dla kl. V. Łomnicki Geometria. III. cz. I. i II. dla kl. IV. i V. Wiśniowski. Zasady mineralogii i geologii. Rostafiński. Botanika dla klas wyż. Węcowski. Książka francuska Cz. II. Geometria wykreślna (bez podręcznika).

VI. KLASA.

Sieniatycki. Dogmatyka szczeg. Szczepański. Wybór pism Cyncerona. Sołtysik, Sallustius, Bellum Jugurthinum. Vergilius wyd. Eichler-Rzepiński. Terlikowski. Życie Greków i Rzymian. Homera, Iliada, wydał Scheindler-Sołtysik. Cz. I. i II. Herodot, wyd. Terlikowskiego. Chrzanowski i Wojciechowski. Wypisy pol. Ippold-Stylo. Deutsches Lesebuch VI. Kl. Pawłowski. Geografia dla kl. wyż. Cz. II. Zakrzewski. Historia pow. III. Miłułowicz. Podręcznik arytmetyki dla kl. VI. Łomnicki. Geometria dla kl. VI-VIII. Kranz, Logarytmy, Nusbaum. Zoologia dla kl. wyż. Węcowski. Książka francuska cz. III.

VII. KLASA.

Ks. Szczeklik, Etyka. Vergilius. wyd. Eichler-Rzepiński. Szczepański. Wybór Cyncerona I. i II. Demosthenes-Wotke Schmid, Homer: Odyseja Christ Jezienicki, Platon. Wybór pism, Jędrzejowski. Mazanowscy Wypisy pol. Ippold-Stylo. Deutsches Lesebuch VII. Kl.

Zakrzewski. Historya pow. Cz. III. Lewicki. Zarys historyi Polski
 Dziwiński Arytmetyka i algebra. Łomnicki. Geometrya dla kl. VI
 VII. i VIII. Kranz. Logarytmy. Kawecki-Tomaszewski. Fizyka dla
 kl. wyż. Tomaszewski. Chemia. Nuckowski. Logika.

VIII. KLASA.

Dolnicki. Wybór Horacego. Staromiejski. Pisma hist. Tacyta. Je-
 zienicki. Odyseja. Jędrzejowski. Plato wybór. Oko. Sofoklesa An-
 tygona. Mazanowski. Wypisy pol. na kl. VIII. Ippoldt. Deut. Le-
 sebuch IV. Lewicki. Zarys dziejów Polski. Matematyka i Fizyka
 w kl. VII. Lindner-Kulczyński. Wykład psychologii.

Spis uczniów.

celujący mają *

KLASA I.

Oddział klasyczny: Anders Feliks, Baran Jan, Bernacki Ludwik, Biel Stani-
 sław, Birnbaum Dawid, Bodzioch Fr., Borowiec Kazimierz, Brzeski Kazimierz*,
 Chrzan Tadeusz*, Dąbrowa Jan, Dubiel Stanisław, Dycyan Maryan, (3/2.)
 Gęsiorski Aleksander, Grzybek Michał, Grzymek Jerzy, (15/5.) Górniewicz
 Stanisław, Gzyl Józef, Herschtal Stanisław, (12/11.) Hofsteter Osiąg, Kacz-
 rowski Bolesław, Kaczowski Tadeusz, Kargol Jan, Kaźmierczyk Jan, Kic
 Jan, Kołodziejki Józef, Kordek Jan, Kuchta Jan, Kulpa Jan, Locher Henryk,
 Löffelholz Juda Leib, Marzec Stanisław, Mleczko Franciszek, Nitka Władysław,
 (15 II.) Ogar Józef, Osuchowski Michał, Piekarczyk Kazimierz, Piekar-
 czyk Wit, Piękosz Jan, Płachno Jan, Reczyński Piotr, (3 II.) Reibach Bron.,
 Romański Roman, Skrzypek Władysław, Stąsieki Stanisław, Stąsieki Tomasz,
 Sułek Józef, Szadkowski Józef, Trawiński Józef, Prostack Józef*, Góra Stan.

Oddział realny: Andersówna Zofia, Bernerówna Marya, Frodymówna Bogu-
 miła*, Kachnikiewiczówna Wanda, Kleinbergerówna Chana, Lindnerówna
 Anna, Romankiewiczówna Kazimiera, Suwajówna Stanisława, Ulmanówna
 Estera, Zacharska Janina*.

KLASA II.

Oddział klasyczny: Bojkowski Józef, Bruh Max, (1/IV.) Cisek Tadeusz,
 Florkowski Włodzimierz*, Guzik Jan, Hładki Stanisław, Hudy Michał, Hujar
 Jan, Jarzyna Stanisław, Jarosz Jan, Jaworski Franciszek, Kałuża Karol,
 Kański Włodzimierz, (15 II.) Kolek Bolesław, Langdorf Chajem, Lindner
 Sal, (12/3) Lis Stanisław, Locher Oskar, Maak Zbigniew, Młynarczyk Józef,
 Młynek Maryan*, Motak Jan, Pałka Franciszek, Pasula Stanisław, Psonka
 Stanisław. Rusin Józef, Sadkowski Józef, Smulski Stanisław, Smulski Fran-
 ciszek, Spielman Henryk, (1/IV.) Wolnik Jan*, Zachara Tadeusz, Zaczyński
 Stanisław, (pryw.) Zdrochecki Eugeniusz, Żurek Józef, Ziemiański M. (pr.)

Godlewski Fel., Pietrusiński Stan., Stoszko Ign. (pr.)

Oddział realny: Bernadzikowska Paulina, Beidnerówna Nella, Ciompówna Janina, Glistówna Zofia, Hofsteterówna Mina, (pryw. 12 XI.) Mayerówna Olga, (pryw.) Nadachowska Łucya*, Paskówna Honorata, Piekarczykówna Anna, Sumarówna Zofia, Schindlerówna Estera, Vogelsang Emilia, Skornóżanka Zofia.

III. KLASA.

Oddział klasyczny: Babraj Stanisław, Białka Józef, Budyn Józef, Cisek Adam, Guzik Józef, Kaczorowski Stanisław, Kotek Mieczysław, Kotek Stanisław, Komarnicki Franciszek, Kruszyna Zygmunt, (5 XI.) Małczyk Stefan
oddział realny: Bienstockówna Sara, (12 XI.) Blonderówna Chaje, Brandstätterówna Chawe, Chrząszczówna Marya, Goldmanówna Lea, Hofstätterówna Sara, (pr.) Kafferówna Gittel*, Löffelholzówna Regina*, Nadachowska Marya, Osińska Emilia, Seelengutówna Sara, (11 XII.) Skrobotowiczówna Janina, Warzechówna Helena, Wawryśiewiczówna Stanisława, Zielińska Stefania, Chabowski Bolesław, Dziurzyński Tadeusz, Goldstein Mendel, (pr.) Golonka Jerzy*, Gornisiewicz Stefan, Jarzyna Modest, (pr.) Kachnikiewicz Wład. Kunce Jerzy*. Opoka Stefan, Szanderna Erwin, Święcicki Tadeusz, Wasung Janusz*, Kubala Wł. Skrzelowka W.

KLASA IV.

Oddział klasyczny: Cisek Stanisław, Czerwień Michał, Gaczoł Wacław, Nożyński Tadeusz, Nodzyński Mieczysław.

Oddział realny: Chrzan Wojciech, Kornhauser Leibisz, (12 XI.) Kunce Władysław*, Kural Stanisław*, Mrozek Antoni, Rogoziński Stanisław, (15 XI.) Ściborowski Jerzy, Tota Józef, Trawiński Julian, Zachara Stanisław, Einhornówna Marya*, Goldmanówna Regina*, Korytowska Marya, (pr.) Nadachowska Anna*. Rotkopfówna Celina*.

KLASA V.

Oddział klasyczny: Borowiec Stanisław, Brzegowy Feliks, Koza Ignacy, Matusik Zygmunt, Piątkowski Tadeusz, Sochański Otto, Tutaj Tadeusz, (ek. 15||.) Wawryka Franciszek*, Żurek Jan.

Oddział realny: Borgenichtówna Helena, (pr.) Frankówna Hildegarda*, Jarzynówna Irena, Kordówna Janina, Münchówna Marya*, Seelengutówna Helena, (pr.) Siedliskier Maurycy, (12 XI.) Święcicki Mieczysław (pr.) Zwierz Jan, Kulisiewicz Julian.

KLASA VI.

Oddział klasyczny: Bujak Jan, Chrząszcz Mieczysław, Florkowski Eugeniusz*, Hausman Benedykt, Kachnikiewicz Tadeusz, Koperny Ludwik, Michno Jan, Migdał Jan, Scherautz Roman, Serwin Stanisław, Skrobotowicz Bronisław, (pr.) Warzecha Jan, Filipkiewiczówna Zofia, (pr. 15||V.) Hof-

steterówna Marya, Pawułowna Wilhelmina, Skrzypkówna Janina, Sumarówna Janina*, Łowczowski Stefan, (pr.) Osińska Kazimiera (pr.)

VII KLASA

Oddział klasyczny: Bernadzikowski Aleksander, Birnbaum Elias, Dąbrowa Józef, Dyla Wincenty, Jakubowski Józef, Knauer Stanisław, Kaźmierczyk Błażej, Kanner Aron, Kubala Ludwik, Marzec Ludzimił, Missona Kazimierz, Nowosielski Bogus. Reichenberg Norbert, (8 XI) Riegelhaupt Lazar, Ulatowski Roman, Skornóżanka Marya*, Skornóżanka Helena Sternowski Jozef (pr).

KLASA VIII.

Oddział klasyczny: Kubala Stanisław, Łowczowski Wiktor, Makarewicz Bolesław, Makarewicz Włodzimierz, (pr.) Puzia Wojciech, Scholz Stanisław, Skrzyński Błażej, Zajączkowski Zdzisław, Zięba Wiktor, Totówna Marya, Serwin Jan.

Egzamin dojrzałości.

d. 5. paźdz.	Piotr Szafraniec	większością głosów
d. 28. maja	Błażej Skrzyński	z odnaczeniem
d. 21. czerw.	Stasiław Kubala	jednogłośnie
" " "	Bolesław Makarewicz	"
" " "	Jan Serwin	"
d. 24. czerw.	Wiktor Łowczowski	"
" " "	Włodzimierz Makarewicz	"
" " "	Wojciech Puzia	"
" " "	Stanisław Scholz	z odnaczeniem
" " "	Zdzisław Zajączkowski	"
" " "	Wiktor Zięba	jednogłośnie.

